

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A TVORBU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Roč. XXXVII

3/2003

Obsah

J. Kára: Ohľadnutí za Svetovým summitom o udržiteľnom rozvoji	117
E. Šarmír: Udržateľný rozvoj v globalizujúcom sa svete	120
M. Huba: Odolnosť ekologických a spoločenských systémov – podmienka udržateľného rozvoja	125
E. Bédi: Johannesburg z hľadiska udržateľného rozvoja energetiky	129
M. Finka: Európska dimenzia udržateľného priestorového rozvoja	132
J. Coplák, J. Komrska: Ecocity – príspevok k myšlienke udržateľného rozvoja	136
D. Petříková: Sociálna participácia ako nástroj udržateľného rozvoja sídla	141
D. Nikodemová, I. Pinter, M. Vičánová: Radón a jeho potenciálne zdravotné riziko v spišsko-gemerskom regióne	145
Tvorba digitálnej environmentálnej databázy v Slovenskej republike (2)	
B. Ilavská: Informačný systém poľnohospodárskych pôd	150
T. Bucha, J. Mindáš, Z. Duben: Lesnícke databázy z hľadiska implementácie nástrojov GIS	152
V. Dvořáková, E. Pinčíková, E. Škovičová: Automatizovaný informačný systém ochrany pamiatkového fondu	154
Tribúna	
B. Moldan: V Johannesburgu nebyl summit o životním prostředí	156
Esej	
M. Zaviš-Rajčan: Udržateľný spôsob života	158

Životné prostredie po Johannesburgu

Ambíciou prvého svetového summitu o udržateľnom rozvoji, ktorý sa uskutočnil na prelome augusta a septembra 2002 v juhoafrickom Johannesburgu, bolo voľne nadviazať na Summit Zeme, ktorý sa konal pred desiatimi rokmi v Riu de Janeiro. Navyše, príprava johannesburského summitu bola nerozlučne spätá s hodnotiacim procesom Rio + 10. Aj preto sa obe podujatia nedajú od seba oddeliť, skôr sa žiada porovnávať ich. Napriek viacerým superlatívom, ktorými sa vyznačoval johannesburský summit (viac zúčastnených krajín i akreditovaných účastníkov ako v Riu, bezprecedentná účasť predstaviteľov mimovládnych organizácií, ale i veľkého biznisu, dobré organizačné zabezpečenie a pod.), predsa historickým významom za Summitom Zeme citeľne zaostal. Konferencia v Riu pred desiatimi rokmi bola predsa len prvým svetovým podujatím takéhoto komplexného zamerania a prijalo sa tam päť významných dokumentov. Účastníci summitu v Johannesburgu síce tiež schválili dokumenty, ako Politická deklarácia, Implementačný plán či Partnerské iniciatívy, ale ani jeden z nich nemožno považovať za počín prelomového významu.

Hodnotenie podujatia bude rôzne, neraz i protichodné, čo napokon dokumentujú i príspevky uverejnené v tomto čísle. Spokojný s výsledkami summitu bude málokto. Ale ani absolútne sklamanie nie je celkom na mieste. Podstatne lepší výsledok sa v informovaných kruhoch totiž ani neočakával, vzhľadom na nie veľmi úspešný prípravný proces Svetového summitu, ale aj na súčasné rozloženie síl a postojov vo svete.

Prvý Svetový summit o udržateľnom rozvoji sa skončil, každodenná práca na praktickom uskutočňovaní tejto koncepcie je však stále iba na začiatku. Bude to nielen o jednotlivých problémoch, ale najmä o vzťahoch medzi nimi. V tomto smere je veľkou výzvou nielen pre vedu a integrovaný výskum, ale aj pre environmentálnu a sociálnu politiku i politiku priestorového plánovania a rozvoja. Aj o tom sú príspevky v tomto čísle. Desiat dní v Johannesburgu nemohlo nechať nikoho na pochybách o tom, že je to úloha ešte náročnejšia, než sme si mysleli pred summitom. Robiť si ilúzie, že to pôjde ľahko, by bolo oveľa horšie, ako si priznať tvrdú realitu.

Mikuláš Huba, Maroš Finka

Kontakty

- M. Finka:** Európska koncepcia priestorového rozvoja 161
V. Hudek: Inštitucionálne zabezpečenie udržateľného rozvoja v krajinách V4 162

Aktuality

- J. Klinda:** Výsledky Svetového summitu o udržateľnom rozvoji 115
P. Eliáš: Konferencia o inváziách a invázyjnych organizmoch 164

Contents

- J. Kára:** Looking Back the World Summit on Sustainable Development 117
E. Šarmír: Sustainable Development in Globalizing World 120
M. Huba: Resilience of Ecological and Social Systems – Precondition of Sustainable Development 125
E. Bédi: Johannesburg and Sustainable Development from the Viewpoint of Energetics 129
M. Finka: European Dimension of Sustainable Spatial Development 132
J. Coplák, J. Komrska: Ecocity – Contribution to the Concept of Sustainable Urban Development 136
D. Petříková: Public Participation as an Instrument of the Sustainable Urban Development 141
D. Nikodemová, I. Pinter, M. Vičánová: Potential Health Risk of Population Exposed to Indoor Radon in the Region Spiš and Gemer 145

Digital Environmental Database in the Slovak Republic (2)

- B. Ilavská:** Information System of Agricultural Soils 150
T. Bucha, J. Mindáš, Z. Duben: Forestry Databases in the Context of GIS 152
V. Dvořáková, L. Pinčíková, L. Škovič: Information System of the Fund of Monuments 154

Tribune

- B. Moldan:** It Was not the Summit on the Environment in Johannesburg 156

The Environment after Johannesburg

The first World Summit on Sustainable Development, realized at the turn of August and September 2002 in the South-African Johannesburg, was a follow up of the Earth Summit held in Rio de Janeiro 10 years ago. The preparation of the Johannesburg Summit was closely connected with an evaluation process called Rio+10. Also for this reason, these two events cannot be separated, rather they should be compared. In spite of many superlatives that were given to the World Summit (more participating countries and accredited participants than in Rio, unprecedented participation of representatives from non-governmental organizations as well as businessmen, organization on high level etc.), this one was behind the historical significance of the Earth Summit 10 years ago. The Conference in Rio was the first world event of such a complex orientation and there were adopted five important documents. Participants of the Summit in Johannesburg have also approved documents, such as Political declaration, Plan of implementation or Partnerships Initiatives, but none of them can be considered as a breakthrough.

Evaluations of this event are different, sometimes even contradictory. This is documented also by articles in this journal issue. Hardly anyone can be satisfied with the outcomes of the Summit, but absolute disappointment is not on place as well. In respect to a not very successful preparation of the Summit as well as the present division of powers and attitudes in the world, better outcomes could not be expected.

The first World Summit on Sustainable Development has finished, but the everyday work on practical realization of the sustainability conception is still in its very beginning. It is not only about individual problems, but mainly about their interrelations. This is a big challenge not only for science and integrated research but also for environmental and social policy and policy of spatial planning and development. Also the articles in this issue give this evidence. Ten days in Johannesburg could not leave anyone in doubt that this is more difficult task than we have thought before. Making illusions that it is easy would be much worse than to admit tough reality.

Mikuláš Huba, Maroš Finka

Essay

- M. Zaviš-Rajčan:** Sustainable Lifestyle 158

Contacts

- M. Finka:** European Spatial Development Perspective 161
V. Hudek: Institutional Assignment of Sustainable Development in the Countries of V4 162

News

- J. Klinda:** Outcomes of the World Summit on Sustainable Development 115
P. Eliáš: Conference on Invasive and Non-invasive Organisms 164